

Π. Ιωάννης Χρυσαιγής: Η Θεία Ευχαριστία και η σωτηρία του καθενός μας (Ηρακλής Αθ. Φίλιος, Βαλκανιολόγος-θεολόγος)

/ [Πεμπτούσια](#)

(Προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=179491>)

ΗΡΑΚΛΗΣ ΦΙΛΙΟΣ: Η Θεία Ευχαριστία με ποιον τρόπο μπορεί να αποτελέσει την απάντηση σε όλες τις υπαρξιακές αγωνίες του ανθρώπου;

Π. ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΡΥΣΑΥΓΗΣ: Στην Θεία Ευχαριστία, μαθαίνουμε να είμαστε ευγνώμονες: για τον ήλιο και τα δέντρα, για τον πόνο και τα δάκρυα, για τις προσπάθειες και προσδοκίες, για την ζωή και τον θάνατο, για τα πάντα στην ζωή και στον κόσμο. Για αυτό μάλιστα η λειτουργία ξεκινάει από την στιγμή που αναχωρούμε απ' το σπίτι, όταν είμαστε καθ' οδόν προς την εκκλησία, όταν αρχίζουμε να αποτελούμε την εκκλησία. Δεν υπάρχει μια συγκεκριμένη «στιγμή» που ξεκινάει η ακολουθία, που καθαγιάζονται τα τίμια δώρα, ή πάλι που ολοκληρώνεται η λειτουργία.

Image processed by CodeCarvings Piczard ### FREE Community Edition

Επί πλέον, στην Θεία Ευχαριστία, θυμόμαστε να μοιραζόμαστε: θυμόμαστε πως ανήκουμε σε μια κοινωνία, όπου ο καθένας από εμάς κινείται σύμφωνα με προσωπικούς ρυθμούς. Δεν πηγαίνουμε στην εκκλησία για να προσευχηθούμε μόνοι μας, αλλά για να είμαστε μαζί ο ένας με τον άλλον. Αυτός είναι κι ο λόγος που το πρώτο μας βήμα μας είναι να ανάψουμε ένα κερί, το οποίο και τοποθετούμε ανάμεσα στα άλλα κεριά στον νάρθηκα. Διότι η Θεία Λειτουργία είναι πολύ περισσότερο από το απλό άθροισμα μεμονωμένων ατόμων που συγκεντρώνονται σε ένα ενοριακό πρόγραμμα ή με ένα θρησκευτικό όραμα.

Στην Θεία Ευχαριστία, η ελπίδα μας εδραιώνεται, ο ορίζοντάς μας διευρύνεται, η προοπτική μας αποκτά διαύγεια – πέρα από οποιεσδήποτε στενές θρησκευτικές ή στεγανές κοινωνικές εντυπώσεις, πάνω από οποιαδήποτε ιδιωτικά ενδιαφέροντα ή προσωπικά κίνητρα. Έτσι λοιπόν ενθυμούμεθα ότι – στον χώρο της λειτουργίας, όπως και στον χώρο του παραδείσου – υπάρχει αρκετός χώρος για τον καθένα και τα πάντα. Για μένα, η Θεία Λειτουργία είναι πάνω απ' όλα ο κατεξοχήν τόπος «συγχώρησης» που κυριολεκτικά σημαίνει ότι «είμαστε μαζί σε ένα χώρο», ότι «μοιραζόμαστε τον ίδιο χώρο».

Και, τέλος, στην Θεία Ευχαριστία, μαθαίνουμε τελικά να αγαπάμε. Καταλαβαίνουμε ότι δεν είμαστε τυχαία ή μηχανικά κομμάτια μέσα σε μια πολιτική ή παγκόσμια μηχανή. Σαν διασπασμένα και διαφθαρμένα άτομα, έρχεται να μας συναντήσει ο Χριστός, του οποίου το Σώμα κι αυτό διαμερίσθηκε και διαμοιράστηκε «για να ζήσει ο κόσμος» (Ιω. 6,51). Έτσι λοιπόν, αναχωρώντας από την Θεία Λειτουργία, μοιάζουμε πλέον σαν τον «κόκκο σινάπεως» (Ματθ. 13,31), γινόμαστε δηλαδή μια δυναμική παρουσία της επουράνιας βασιλείας στον επίγειο κόσμο. Και μπορούμε «εν ειρήνη να προέλθουμε», επιστρέφοντας ξανά στην ίδια καθημερινή ρουτίνα αλλά τώρα με διαφορετική προοπτική και διαφορετική πεποίθηση.

ΗΡΑΚΛΗΣ ΦΙΛΙΟΣ: Είναι εύκολη ή δύσκολη υπόθεση η σωτηρία του ανθρώπου;

Π. ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΡΥΣΑΥΓΗΣ: Ποτέ δεν θα τολμούσα να προσφέρω πνευματικές συμβουλές στους αναγνώστες σχετικά με την σωτηρία. Και πάλι, πιστεύω πως άλλοι είναι περισσότερο ικανοί για κάτι τέτοιο στην εκκλησία. Αλλά μερικές φορές στ' αλήθεια αναρωτιέμαι εάν εμείς οι ίδιοι περιπλέκουμε ή ακόμη μπερδεύουμε κάτι το οποίο θα έπρεπε να είναι πολύ απλούστερο και φυσικότερο. Έτσι

φανταζόμαστε πως η σωτηρία περιλαμβάνει συγκεκριμένους αγώνες και στόχους (άσκηση και θέωση) ή επιβάλλει συγκεκριμένο τρόπο ζωής και εμπειρίας (προσευχή του Ιησού και μυστήρια). Με αυτήν την προοπτική όμως, η σωτηρία απαρτίζεται από μία συσσώρευση αρετών και αξιών.

Έτσι, για παράδειγμα, μια λανθασμένη αντίληψη της σωτηρίας αποβλέπει στον υπολογισμό και την καταμέτρηση της δικής μας «ορθοδοξίας» ή «πνευματικότητας» σε αντιπαράθεση με άλλους - συγκρίνοντας και καταδικάζοντας τις «αιρετικές» ομολογίες ή «εκκοσμικευμένες» κοινωνίες και ταυτόχρονα δικαιώνοντας ασφαλώς τον δικό μας τρόπο ζωής. Μία άλλη παραπλανητική κατανόηση ή παρανόηση της σωτηρίας πηγάζει από την υπερβολική έμφαση ή ακόμη εμμονή σε συγκεκριμένα στοιχεία της παράδοσης μας - όπως η εικονογραφία ή και η τελετουργική. Και, τέλος, μια άλλη μείωση ή διαστροφή της έννοιας της σωτηρίας μπορεί να βρίσκεται στην γοητεία μας με συναρπαστικές φράσεις ή στερεοτυπικές φόρμουλες - είτε πρόκειται για πατερικούς όρους είτε πάλι για θριαμβευτικά συνθήματα. Όλα αυτά τα στοιχεία είναι φυσικά πολύτιμα σαν κομμάτια μίας πληρέστερης εικόνας ή κοσμοθεωρίας, αλλά κανένα απ' αυτά δεν μπορεί να προσδιορίσει αποκλειστικά ή ολοκληρωτικά το νόημα της σωτηρίας μας.

Ίσως, λοιπόν, αξίζει να προβάλλουμε έναν περισσότερο «αποφατικό» τρόπο κατανόησης της σωτηρίας. Ίσως η σωτηρία μας δεν έγκειται στο τι κάνουμε, αλλά στο τι δεν κάνουμε. Όταν ανοίγω την Αγία Γραφή ή συμμετέχω στην Θεία Λειτουργία, πρωτίστως διακρίνω μια πρόσκληση και προτροπή να «βαστάζουμε αλλήλων τα βάρη» (Γαλ. 6,2). Οι πατέρες της ερήμου διαμορφώνουν την ίδια εντολή με έναν διαφορετικό αλλά σαφή τρόπο, λέγοντας: «Να μην τραυματίζουμε τον πλησίον μας. Αυτή είναι η οδός του Χριστού». Μακάρι να ήμαστε πιο συνειδητοί κι ευαίσθητοι - στις κοινωνικές μας ενέργειες και στις θρησκευτικές μας πεποιθήσεις - ούτως ώστε να νοιώθουμε τις επιδράσεις και επιπτώσεις των τοξικών μας πράξεων. Συχνά αναρωτιέμαι κατά πόσο «ζυγίζουμε» το κόστος αυτών των παραγόντων όταν αναλογιζόμαστε τη σωτηρία μας.

(Συνεχίζεται)